

diek, dôležitou časťou konferencie boli aj početné diskusie na jednotlivé témy. Na záver len pripomeňme, že odbornej obci je už k dispozícii aj zborník z minuloročnej prešovskej konferencie *K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry III.*

Radoslav Passia

Vedecká konferencia Hviezdoslav v interpretáciách

Klub nezávislých spisovateľov, člen AOSS, Literárne informačné centrum a Katedra slovenskej literatúry a literárnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského usporiadali vedeckú konferenciu *Hviezdoslav v interpretáciách*, ktorá sa uskutočnila 9. júna 2009 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Vonkajším podnetom na usporiadanie konferencie bolo pre organizátorov 160. výročie narodenia spisovateľa a jej tematický záber bol vopred zúžený na interpretácie básní z lyrickej časti rozsiahleho Hviezdoslavovho diela.

Podujatie otvorila vedúca domovskej katedry Zuzana Kákošová. Odborný garant projektu Ján Zambor vo svojom úvodnom slove s názvom Interpretácia ako intímnejší kontakt spochybnil názory o „nezrozumiteľnosti“ Hviezdoslavovej poézie, pripomenul edičné podľžnosti aj veľký časový odstup od posledných monografických spracovaní témy (V. Turčány, S. Šmatlák). Venoval sa aj textologickým otázkam, napríklad Hviezdoslavovej interpunkcii, a prihovril sa za väčšie rešpektovanie autorovho rukopisu pri potenciálnych nových edičných projektoch. Alexander Halvoník z Literárneho informačného centra pripomenul potrebu návratov do časovo odľahlejších období slovenskej literatúry a dôležitosť opakovaných interpretácií zdanlivo známych textov.

Úvodná interpretácia od Ladislava Šimona sa venovala sonetom 4 a 5 z cyklu *Sonety*. Po vstupných širších súvislostiach Hviezdoslavovej tvorby sa venoval verzologickej analýze sonetov.

Sonety chápe ako typ filozofickej a „kozmickej“ poézie, ktorá formuluje apórie prekonateľné opäť len poéziou, nie vedou. Hviezdoslav podľa Šimona nerozvíja v týchto básňach iba svojškú kozmogóniu, ale aj poetiku. Ich kresťanská motívacia spôsobuje, že táto „nočná“ poézia je svojou povahou vlastne „slnečná“. Naproti tomu sonety v *Letorostoch* svojou deziluzívnosťou v mnohom popierajú náladu cyklu jedenadvadsiatich sonetov, kam patria aj interpretované básne. Monika Kekeliaková interpretovala Žalm žaloby (*Žalmy a hymny*). Jej interpretácii predchádzali tri exkurzy: textologický, žánrový (žáner žalmu a princíp žalmickosti) a kritický (kritická reflexia žalmickosti u Hviezdoslava). Kekeliaková identifikovala v Žalme žaloby vystupňovanú mieru smútku, sklamaní a úzkosti v porovnaní s kontextom ostatných básní *Žalmov a hymien*. Žánrovo ho označila za žalm-žalospev a priradila ho k tzv. lazarskej literatúre. Ďalej sa sústredila na semiotickú analýzu toposu sakrálneho priestranstva v interpretovanom Žalme, predovšetkým na komplikované realizácie vzťahu sakrálneho a profánneho. Predmetom záujmu Anny Valcerovej sa stala *De profundis (Žalmy a hymny)* – báseň o kríze, v ktorej má pri terapii osobnej tragédie dôležitú funkciu národné, pričom básnikovu veľkosť tu spoluformuje aj hĺbka jeho osobného, rodinného nešťastia. A. Valcerová v tejto súvislosti naznačila aj kontúry komplikovaného vzťahu autora k Bohu. Text podľa nej predstavuje „začiatok modernizmu v lone realizmu“. Ján Zambor sa venoval básni Ó, prečo som nie víchrom (*Letorosty III*), ktorej témou je „hnev a trest v mene očisty“. Lyrický subjekt na seba berie podobu troch živlov (vzduchu, vody a ohňa), jeho cieľom je mravná a moralistická kritika trhu. Podľa J. Zambora táto neohrozene kritická báseň radí Hviezdoslava k nezávislým intelektuálom v modernom zmysle slova. Výrazne emocionálny ráz básne sa prejavuje na všetkých rovinách a pred metrickou stavbou (blankvers) dostáva prednosť významová zložka básne. Predošlé vyštúpenie doplnila svojím referátom Andrea Rubaninská, ktorá analyzovala rovnakú báseň zo syntaktického hľadiska. Jej príspevok ukázal, ako sa syntaktická a všeobecne výrazová rovina